

**Občanské sdružení
Asociace debatních klubů
Senovážné nám. 24, Praha 1, 116 47
IČO: 69058041
<http://adk.debating.net>**

Výroční zpráva za rok 2004

Obsah:

- I. Poděkování
- II. Asociace debatních klubů
- III. Obecné zhodnocení programu sdružení
- IV. Významné projekty a aktivity realizované ADK
- V. Významné projekty a aktivity realizované nižšími články
- VI. Orgány ADK
- VII. Hospodaření

I. PODĚKOVÁNÍ

Úspěšnou práci Asociace debatních klubů v roce 2004 – plnění významných výchovných a vzdělávacích cílů sdružení - umožnily finanční dotace, granty a dary. Za možnost prohlubovat vzdělání a dovednosti dětí a mládeže chceme poděkovat zejména:

Ministerstvu mládeže, školství a tělovýchovy České republiky

Nadaci Open Society Fund Praha

Nadaci Duhová energie

Olomouckému kraji

Sigma Group, a.s.

Mora Moravia, a.s.

České radě dětí a mládeže / Generali, a.s.

Precheza, a.s.

Ing. Vladimíru Štembergovi

PhDr. Janě Mertinové

Poděkování patří i dobrovolníkům – učitelům, rozhodčím, organizátorům akcí, orgánům ADK, pracovníkům místních samospráv, představitelům sdružení rodičů a nadací škol, ředitelstvím škol, rodičům debatérů a dalším.

II. ASOCIACE DEBATNÍCH KLUBŮ

Občanské sdružení Asociace debatních klubů (ADK) bylo založeno s cílem napomáhat rozvoji duchovních hodnot, humanitních cílů, rozvoji vzdělání a kultury v České republice. Sdružení napomáhá aktivnímu sebevzdělávání, které naplňuje v rovině výchovné, vzdělávací a společenské. ADK se ve své činnosti opírá především o ideu budování otevřené společnosti, jejímiž hlavními rysy jsou svoboda a odpovědnost.

DEBATNÍ PROGRAM

Sdružení organizuje v ČR mezinárodní Debatní program Karla Poppera: soutěže mládeže v akademickém debatování. Soutěžení mládeže není cílem, ale prostředkem k dosažení tohoto obecně prospěšného záměru.

Soutěžní debatování je zájmovou mimoškolní činností rozvíjející přitažlivou formou dovednosti kritického myšlení, argumentace a rétoriky, prohlubující znalosti účastníků a v konečném důsledku podporující hodnoty tolerance a kritické úcty k názorům druhých. V soutěžích se debatuje na většinou předem známá, kontroverzní témata.

Účast v debatním programu *reálně* vytváří rovné příležitosti, *posiluje uvědomění hodnoty tolerance* a to opět nejen v abstraktní, teoretické rovině, ale konkrétní činností prostřednictvím debatovaných téz rozvíjí osvětu a lepší porozumění problémům současného světa. Nutností zakládat tvrzení na vyhledaných faktech bezprecedentním způsobem napomáhá vytvářet *informační společnost*.

Konečným „produktem“ debatního programu je samostatně, kriticky myslící člověk, který se rozhoduje a jedná na základě podložených faktů a věcných závěrů, člověk, který respektuje názor druhých a dokáže mu věcně a účinně oponovat.

DEBATNÍ SOUTĚŽE

Debatní soutěže mají pevně stanovená pravidla. Jde o argumentační a rétorický „duel“ tříčlenných týmů na zadanou kontroverzní tezi. Každá ze stran duelu - „souhlasná“ a „nesouhlasná“, se pomocí obhajoby vlastních tvrzení a věcnou kritikou tvrzení opozice snaží přesvědčit rozhodčí, že jejich argumentace je lepší. Řečníci jednotlivých stran se střídají v přesně daném pořadí s řečnickými projevy o délce cca 5-6 minut.

O vítězství v debatě rozhodují kvalifikovaní rozhodčí, držitelé akreditace ADK. Posuzují zejména kvalitu argumentace řečníků, promyšlenost jejich postupu, spolupráci uvnitř týmů a rétorické dovednosti. Soutěžní debata vzdáleně připomíná soudní při, v níž se žalobce snaží dokázat své tvrzení o vině a obhájce se snaží jeho tvrzení zpochybnit. Vhodnou analogií je i politická diskuse v parlamentu, v níž se vládní poslanci snaží prosadit vlastní návrhy a opoziční mluvčí je věcně kritizují.

Asociace debatních klubů organizuje debatní soutěže pro děti a mládež od 12 do 20 let. Založili jsme a úzce spolupracujeme s dnes již samostatným debatním programem vysokoškoláků.

Základem úspěchu debatních programů je soutěžní motivační složka. Učení debatováním je zábavné a příjemné. Debatní kluby při některých školách přesahují počtem svých členů tradiční *kolektivní sporty!* (GJŠ Přerov - 44 členů, DK při Gymnáziu v Praze 6 Nad Alejí- 36 členů, DK při gymnáziu v Olomouci Hejčíně 47 členů, DK při gymnáziu v Třebíči – 27 členů...)

DEBATOVÁNÍ JE SVÝM PŘÍNOSEM JEDINEČNÉ

Ve srovnání s jinými a podobnými aktivitami mládeže a pro mládež je debatování jedinečnou aktivitou:

- působí dlouhodobě a cílevědomě
- vybavuje své účastníky klíčovými dovednostmi a znalostmi
- zvláštní pozornost je věnována zapojení romské mládeže
- dokáže zaujmout i mládež, kterou často neoslovují tradiční sportovní i nesportovní aktivity
- je nezávislé na politických, ideologických či náboženských vlivech
- v zahraničí má mimořádně vysokou prestiž a mnohaletou tradici
- bývalí účastníci programu v pozdějších letech těží ze získaných znalostí a dovedností a snadněji tak čelí nezaměstnanosti, dosahují vyššího vzdělání a rychlejšího kariérního růstu
- jako smysluplný způsob trávení volného času pomáhá účinně bojovat proti zneužívání drog a kriminalitě mládeže.

PROGRAM SPLŇUJE VYSOKÉ MEZINÁRODNÍ KVALITATIVNÍ STANDARDY

Programy ADK jsou doporučeny Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR v kategorii „C“.

Asociace debatních klubů splňuje mezinárodní standardizovaná kritéria kvality programu Mezinárodní asociace vzdělávání debatou I.D.E.A. (www.idebate.org) a je držitelkou akreditace I.D.E.A.

III. OBECNÉ ZHDNOCENÍ PROGRAMU SDRUŽENÍ

V roce 2004 si debatní společenství v Česku připomnělo dvojí výročí: deset let trvání programu a pět let existence Asociace debatních klubů. Výročí účastníci debatních programů oslavili důstojně. Bez okázalých oslav, zato kvalitním programem, který plnil cíle, pro jejichž realizaci jsme před deseti lety debatní program a před pěti lety organizaci na jeho podporu založili.

Naším cílem je rozvoj vzdělání a výchovy. Hodnocení úspěšnosti práce sdružení v roce 2004 nutně odrazí míru naplnění tohoto cíle. Nejen z tohoto hlediska byl **rok 2004** pro ADK **velmi úspěšný**.

Míru naplnění cílů hodnotíme kritérii kvality a kvantity. Je přitom z povahy výchovně-vzdělávacího procesu zřejmé, že měřit kvalitu lze jen zprostředkovaně a z dlouhodobého hlediska a že kvantita je jedním ze směrodatných ukazatelů vypovídajících o kvalitě.

Co nás tedy konkrétně vede k pozitivnímu hodnocení úspěšnosti naplňování cílů:

- Jako vedoucí klubů, rozhodčí, organizátoři a v dalších činnostech spjatých s realizací programů **aktivně pracovali dobrovolníci** z řad učitelů, veřejnosti, zástupců veřejné správy a studující mládeže. Důkazem je – mimo jiné - činnost klubů, počet vyškolených rozhodčích a jejich zapojení, počet akcí organizovaných dobrovolníky, vytvoření a spuštění softwarové aplikace „Greybox“, vedení a aktualizace mediální prezentace sdružení a práce jejích orgánů.
- V rámci zpětné vazby hodnotili účastníci programů jejich přínos, stejně jako organizaci **velmi kladně**.
- Do programů se zapojilo více účastníků, ať již členů, či nečlenů sdružení. Přibýlo členů ADK, výrazně vzrostl počet debat.
- Naše programy byly opět zařazeny mezi soutěže doporučené MŠMT ČR, na akcích se podílely orgány místní samosprávy.
- Kvalitu a přínos programu ocenili donoři, kteří v důvěře ve význam, užitečnost a přínos naší práce podpořili činnost sdružení finančně.

IV. VÝZNAMNÉ PROJEKTY A AKTIVITY REALIZOVANÉ ADK V ROCE 2004

- 1/ **Pořádali jsme** dlouhodobé celostátní soutěže dětí a mládeže v argumentaci a rétorice - „soutěžním debatování“:
- Debatní liga, IX. ročník (pro mládež 15 – 19 let)
 - Debate League, IX. ročník (pro mládež 15 – 19 let, v angličtině)
 - Jarní pohár, IV. ročník (pro mládež 15 – 19 let)
 - Spring Cup, IV. ročník (pro mládež 15 – 19 let, v angličtině)
 - Podzimní pohár, V. ročník (pro mládež 15 – 19 let)
 - Autumn Cup, V. ročník (pro mládež 15 – 19 let, v angličtině)
 - Dětská debatní liga, IV. ročník (pro děti do 15 let)
 - Za svým slovem si stojím, IV. ročník (pro děti do 15 let)

- 2/ **Úspěšně jsme realizovali** projekty „Výchovně vzdělávací debatní program dětí a mládeže“ „Mezinárodní výměny debatérů“. V rámci těchto projektů jsme zejména:

- uspořádali 13 významných akcí celostátního** charakteru s celkovou účastí 2610 osobodní;
- přímo **organizovali** či se spolupodíleli na organizaci řady dalších, regionálních či jednorázových akcí, včetně tzv. „otevřených turnajů smíšených družstev“ pro neorganizované děti a mládež;
- uspořádali školení** – vzdělávání pracovníků a dobrovolníků pro práci NNO (rozhodčích, 1.-3.10. 2004, 38 účastníků);
- vyslali / podpořili účast** debatérů **na mezinárodních soutěžích** a setkáních mládeže:
 - **Mistrovství Evropy vysokoškoláků** v akademické debatě EUDC v Durhamu ve Velké Británii, 20.-25.4.2004. Českou republiku reprezentoval tým Debatního klubu studentů a přátel Univerzity Karlovy. Tým skončil mezi 120 zúčastněnými družstvy na 26. místě, zvítězil tým University of Oxford Debating Society;
 - **XVI. Mistrovství světa středních škol** v debatování WSDC ve Spolkové republice Německo, 11.2.-21.2.2004. Českou výpravu tvořili studenti gymnázií z Brna, Prahy a Olomouce pod vedením pana Johna Wickhama. Zúčastnilo se sedm studentů. V těžké konkurenci si vedli vcelku zdařile, byť ze základní skupiny do vyřazovacích bojů nepostoupili. Zvítězil tým Nového Zélandu;
 - **X. letní setkání mládeže Youth Forum IDEA** a současně **I. Mistrovství světa středních škol** v debatování formy Karl Popper v Läänemaa v Estonsku 23.7.-5.8.2004. Vrcholného mezinárodního setkání debatující mládeže celého světa (účast 40 zemí) se zúčastnilo 5 studentů středních škol a jako pedagogický doprovod jedna studentka vysoké školy. Předmětem setkání byla jak neformální setkání a kulturní výměna, tak zejména vzdělávání v oblastech rétoriky a argumentace a mezinárodní turnaj v debatování. Letos poprvé se turnaj konal jako Mistrovství světa středních škol IDEA v debatování formy Karl Popper. **Český tým** ve složení Jan Libíček, Richard Gracla a Matěj Pilát pod vedením Kateřiny Hanzelkové dosáhl vynikajícího úspěchu, když se probojoval do finále tohoto turnaje a – poražen týmem USA West – se stal **vicemistry světa!**
- zvýšili počty** zapojených, i počty debat:
 - Počet debat (srovnání s rokem 2003), program pro mládež 15 – 19 let

	v roce 2003	v roce 2004
v českém jazyce	265	261
v anglickém jazyce	142	199
celkem	407	460

- Počty zapojených (srovnání s relevantním obdobím předchozího roku), program pro mládež 15 – 19 let, období tzv. „Podzimního poháru“

	škol	týmů	škol	týmů
	2003	2004	2003	2004
v českém jazyce	5	30	7	34
v anglickém jazyce	14	46	18	43
celkem	16	73	19	77

- Počty zapojených (srovnání s relevantním obdobím předchozího roku), program pro mládež 15 – 19 let, období tzv. „Jarního poháru“

škol	týmů		2004	
	2003	2004	2003	2004
v českém jazyce	8	20	6	24
v anglickém jazyce	19	37	15	39
celkem	22	57	19	63

- f) Zvýšili počet organizovaných oproti předchozímu období o cca 15%.
- g) V rámci daného projektu jsme pořádali debaty na „oficiální teze“:
 - „Odbory jsou brzdou rozvoje.“
 - „Mezinárodní společenství mělo v roce 1994 vojensky zasáhnout na území Rwandy.“
 - „Právo na bezplatnou zdravotní péči by mělo být omezeno.“
 - „Mírové soužití islámského světa a západní civilizace je možné.“
 - „Zvířata nemají sloužit lidem jako předměty sportu a zábavy.“
 - „Měli bychom se zasadit o ochranu mořských savců.“

3/ ADK podpořila účast studenta M. Štemberga z Prahy na mezinárodním debatním soustředění v Duino v Itálii.

4/ Podařilo se nám do běžného uživatelského provozu uvést softwarovou aplikaci „Greybox“ umožňující zapojeným dětem a mládeži dlouhodobě sledovat rozvoj svých dovedností a soutěžní výsledky.

V. VÝZNAMNÉ PROJEKTY A AKTIVITY REALIZOVANÉ NIŽŠÍMI ČLÁNKY

Členové ADK – ať již jednotlivci či jako nižší články sdružení, se v roce 2004 významným způsobem zapojili do organizace aktivit naplňujících cíle ADK:

- 1/ Rozsahem i společenským dopadem **zcela mimořádným projektem** byla organizace série debatních mítinků pro neorganizované a nejširší veřejnost „Lidé mluví“. Tyto mítinky byly součástí **celosvětové akce „The People Speak“**. Celý projekt pořádalo sdružení neziskových organizací včetně *the United Nations Foundation, the American Enterprise, the Brookings Institute* a *Open Society Institute New York*. Z několika tisíc akcí organizovaných po celém světě se naše organizace zasloužila o organizaci 13 takových akcí v ČR. Jednotlivých akcí se účastnilo 50 - 120 účastníků, celkem tedy jsme oslovili - a do diskuse zapojili - **na 1000 spoluobčanů**. Všechny akce se konaly ve spolupráci s orgány místní samosprávy, přilákaly zajímavé hosty, mezi nimi např. předsedu Občanského institutu p. Romana Jocha, předsedu Ústředí muslimských náboženských obcí v ČR p. Muhammada Ali Šilhavého, starosty obcí, veterány Války v Zálivu, poslance PS Parlamentu ČR a mnoho dalších zajímavých hostů.
- 2/ Dobrovolníci organizovali **velké turnaje** „Nad Alejí Open“ v Praze, „Brno Open“ a III. ročník grandiózního mezinárodního turnaje „Heart of Europe“ v Olomouci, stejně jako turnaje menší – např. „Vánoční turnaj“ v Liberci či péčí MÚ organizovaný turnaj v Třebíči.
- 3/ Pražští, olomoučtí a brněnští debatéři se v létě zúčastnili mezinárodního „Letního debatního festivalu“ v Salemu ve Spolkové republice Německo, kde dosáhli vynikajících výsledků (1. místo) jak v kategorii družstev, tak v kategorii jednotlivců.
- 4/ Agilní vysokoškolský Debatní klub studentů a přátel Univerzity Karlovy uspořádal mezinárodní soutěž Allen & Overy Prague Debate Tournament a pomohl studentům Západočeské univerzity v Plzni zorganizovat otevřené **Akademické mistrovství ČR** v parlamentním debatování. Za podpory ADK se konal tradiční „mikulášský“ česko – slovenský vysokoškolský turnaj v parlamentní debatě.

VI. ORGÁNY ADK V ROCE 2004

a) volené

Prezident ADK
René Brinda

Představenstvo
Jolana Lindnerová
John Wickham
Petr Kouba
Milan Konrád
Jaroslav Volf
Petr Jahoda

Kontrolní komise
Zdeňka Meixnerová
Vladimíra Krotká
Táňa Dohnalová

b) jmenované

Národní trenérský tým
Petr Kouba (vedoucí)
Blanka Netopilová
Mikuláš Pštröss
René Brinda
Petr Jahoda

Koordinátoři ADK
Dana Růžičková (kraj Vysočina)
Jaroslav Volf (kraj Jihočeský)
Petr Kouba (kraj Olomoucký)

VII. HOSPODAŘENÍ**1/ Přehled příjmů ADK v roce 2004**

Nadační příspěvek Nadace Open Society Fund Praha pro 2004 a 2005	257224,50
Nadační příspěvek Nadace Open Society Fund Praha – převod z 2003	82031,35
Nadační příspěvek Nadace Duhové energie	50000
Dotace MŠMT ČR	180000
Dotace z rozpočtu Olomouckého kraje	20000
Peněžní dar: Sigma, a.s.	40000
Peněžní dar: Mora Moravia, a.s.	10000
Peněžní dar: ČRD M / Generali, a.s.	723
Peněžní dar: Precheza, a.s.	3000
Peněžní dar: Ing. Vladimír Štemberg	29500
Peněžní dar: PhDr. Jana Mertinová	23940
Příspěvky členů s určením: „zahraničí“	143428
Grant FOSI Zug na česko-romský debatní projekt (převedeno z 2003)	41680,65
Vlastní příjmy (propagace, členské příspěvky, startovné...)	187060
Celkem	1068587,50

2/ Přehled výdajů ADK v roce 2004

Administrativa, kancelář, účetnictví:	12183	Projekt „MŠMT ČR“	
OOP - účetnictví	24000	OOP - účetnictví	12000
OOP - externisté	51300	OOP - externisté	14000
Členské přísp. ČRD M, IDEA	4911,50	Školení - služby	10000
Propagace	8211	Služby	25000
Orgány, výkon práv členů	3546	Jednorázové akce	10000
Školení - služby	711,50	Volnočasové aktivity	80000
Školení - doprava	925,50	Zahraničí	19851,10
Doprava - rozhodčí	15338,50	Celkem	170851,10
Doprava	19940,60		
Služby	152737,80		
Materiál, ceny	5527		
Jiné	1554,90		
Zahraničí (právnícké osoby)	123495		
Zahraničí (fyzické osoby)	196968		
Celkem	621350,30		

Výdaje celkem: 792201,40

3/ Struktura příjmů

Granty nadací a fondů	40%
Dotace z rozpočtu ČR / krajů	19%
Finanční dary komerční sféry	5%
Dary fyz. osob – „zahraničí“	18%
Příspěvky členů	18%

4/ Struktura výdajů

Kancelář, jiné	13738	2%
OOP: externisté, účetnictví	101300	13%
Členské přísp., schůze orgánů...	16668	2%
Doprava	36205	5%
Služby	283976	36%
Zahraničí	340314	43%

5/ Závazky a pohledávky, majetek

Závazky	33129,70
Pohledávky	50533,20
Majetek	54677